

Colofon

KERK & leven
Halewijnlaan 92
2050 Antwerpen
www.kerkenleven.be

VERANTWOORDELIJKE UITGEVER

Filip Debruyne
De parochie is verantwoordelijk
voor de eigen teksten

ALGEMENE REDACTIE

tel. 03 210 08 40
fax 03 210 08 49
redactie.kerkenleven@kerknet.be

VORMGEVING

Grafisch ontwerp
Catapult, Antwerpen
Lay-out & Zetwerk
NV Halewijn

DIENST PAROCHIEBLADEN

tel. 03 210 08 30
fax 03 210 08 36

© copyright
Alle teksten, foto's en beeldmateriaal uit **KERK & leven** zijn auteursrechtelijk beschermd. Zonder toestemming van de uitgever mogen ze op geen enkele wijze worden verspreid. De uitgever is niet verantwoordelijk voor de inhoud van de advertenties. Lezersbrieven moeten naam en adres vermelden. De redactie behoudt zich het recht teksten in te korten of te weigeren.

2 ALGEMEEN

OPGEPIKT

ALLE PAARDEN HEBBEN AAN DE WEDSTRIJD DEELGENOMEN EEN VADER OP ZOON ZEGEN

Luc VERSTEYLEN

twee uur bij de schommel achteraan

weer een wondere ervaring rijker geworden in viersel een gescheiden vader met zijn zoontje van drie komt je een zegening vragen over zijn vader-op-zoonschap

hij heeft het er zwaar mee dat hij zijn jongen om de week moet afstaan & hoopte door die zegen er weer wat moed op te krijgen

ik eerst wat beduusd : hoe begin je daaraan ? welke woorden vind je daarvoor ? ik maar nadenkend rondwandelen door de tuin tot het afgesproken uur gekomen was :

de vier anderen van de groep hadden een monumentje gemaakt : een boomstammetje met een zijtak met daarin de beide namen gegrift mooie uitbeelding van hoe ze daar stonden : de vader met zijn zoontje op de arm

“dat het blijmakende van je leven op je zoontje moge overgaan & het pijnlijke ervan hem bespaard moge blijven

dat de weken dat je hem bij je hebt je zo warm samen vader & zoon moogt zijn dat je de andere weken beter bestand bent tegen elkaars gemis

dat wanneer dit piepklein jongetje zijn mannenstem gaat krijgen je hem van je weg mag beminnen om hem zo vlug mogelijk als volwassen man weer terug te mogen krijgen”...

nog andere dingen zei ik nog maar die weet ik niet meer

het mooiste moment was dat bij mijn laatste zinnetje het jongetje ineens volmondig & hartgrondig “ja!” zei

zonder mijn woorden te verstaan had hij ze toch blijkbaar begrepen

toen kregen beiden nog een mooi aandenken : hun beider handen over elkaar op een papier zanderig afgedrukt

dan beiden de versierde draagstoel op maar dat dragen bleek te zwaar

dan maar het zoontje alleen de tuin rondgedragen het strâalde

het blijmakendste van heel dit gebeuren was voor mij de vaststelling dat ik de zegening niet alleen heb moeten doen dat ik me zo meelevend door de groep omgeven voelde dat ik me nu al de tijd kon indenken dat ik er zelf niet meer zou zijn

deze jonge mensen zijn gereed & bereid om dan mijn woorden & gebaren even krachtgevend & bemoedigend over te nemen

WOORDEN ONTVREEMDEN

GAS *(herhaling)*

Bart MESOTTEN

De Zwitserse geleerde Paracelsus, eerste helft zestiende eeuw, was geneeskundige, chirurg, natuurfilosoof, alchemist, homeopaat en hoogleraar te Basel. Een van zijn volgelingen was de Vlaming Jan Baptist van Helmont die te Brussel geboren werd in 1579 en stierf te Vilvoorde in 1644. Hij was geneeskundige, chemicus en wijsgeer. Hij studeerde aan de Leuvense universiteit, waar hij op zeventienjarige leeftijd reeds heelkunde doceerde en er in 1599 promoveerde tot doctor in de geneeskunde. Na zijn studies vestigde hij zich als geneesheer te Brussel, maar in 1607 trok hij zich terug in Vilvoorde om zich aan alchemistische en andere experimenten te wijden. Weldra

keerde hij echter terug naar Brussel voor zijn geneeskundige praktijk. In 1648 schreef hij (in het Latijn) Ortus medicinae dat hij in het Nederlands vertaalde als Dageraad, oft nieuwe opkomst der geneeskunst in verborgen grondregelen der Natuur; het was het eerste werk in het Nederlands over de geneeskunde. Daarvan verscheen in 1944 een fotostatische herdruk. Als volgeling van Paracelsus legde hij zich vooral toe op descheikunde. Zijn verdienste als chemicus ligt voornamelijk op het gebied van de studie van de gassen. Gas is een stof die zich bevindt in een aggregaats-toestand die op lucht lijkt. Het heeft geen eigen vorm of volume; de moleculen hebben de eigenschap om zich zoveel mogelijk van elkaar te verwijderen en zich aldus in de ruimte te verspreiden.

Wij gebruiken gewoon het woord ‘gas’, maar in Helmonts tijd bestond het nog niet als zodanig. Zijn grote voorbeeld Paracelsus gebruikte een Grieks woord, met name ‘chaos’, eerst voor de fijne dampen die op lucht lijken, en daarna voor de lucht zelf. Daarnaast verwijzend schiep Van Helmont het Nederlandse woord ‘gas’, dat hij eerst gebruikte voor dampen die voortgebracht worden door de koude, in tegenstelling met de damp, de rook die het gevolg is van verwarming. Later gebruikte hij het woord ‘gas’ voor alle andere soorten gas en lucht, die zich onderscheiden van de ‘gewone’ lucht in de atmosfeer. De Duitse etymoloog Wolfgang Pfeifer is van mening dat Van Helmont bij de schepping van het woord ‘gas’ gedacht kan hebben aan het Franse woord ‘Gaze’, een luchtig en doorschijnend weefsel, waarbij de draden wijd uiteenliggen. Het is een stof die, naar het

schijnt precies in die tijd, in de Franse mode opdook. Over de oorsprong van het woord ‘gaas’ is men het niet eens. Volgens Jan de Vries komt het woord uit het Franse ‘gaze’; Pfeifer meent intendeel dat het Franse ‘gaze’ schatplichtig is aan het Nederlands ‘gaas’. Dat beide woorden hun oorsprong zouden hebben in de naam van de Palestijnse oasestad Gaza aan de Middellandse Zee wordt door sommigen betwijfeld omdat in die stad toen geen verwante textiel-industrie aanwezig was. Anderen denken voor de oorsprong van ‘gaas’ aan het Arabische ‘qazz’ (ruwe of vlokzijde). Het Nederlandse woord ‘gas’ is in talrijke samenstellingen in onze taal aanwezig. Ik tel ruwweg, alfabetische tussen ‘gasaanleg’ en ‘gaszuivering’ 250 woorden met ‘gas-’ als eerste lid, en een goede honderd samenstellingen tussen ‘aardgas’ en ‘zuurstofgas’ met ‘-gas’ als tweede lid.

Zondagsgebed

Bij de 29ste zondag door het jaar *Manu Verhulst*

„Zij ging het huis van Zacharias binnen en groette Elisabeth” (Lucas 1, 40)

Elk gebed is een bezoeking, een drempel overschrijden en binnenkomen bij God. Laat me, God, door het hoogland gaan, het hoogland van de stilte en de beschouwing. Laat me dan binnen en ontdekken wie ik ben voor U.

Zondagsgebed plukt uit de *Gebedskalender Kerk & Leven 2010*. Deze handzame scheurkalender, met vermelding van alle heiligen van de dag en dagelijks een aangepast gebed, is tegen 15 euro (zonder verzendingskosten) te koop in een van de liturgische centra in uw buurt: De 3 Leliën, Leopoldstraat 59, 2000 Antwerpen, 03/231.03.39 · De 3 Provinciën, Abdijstraat 1, 3271 Averbode, 013/78.04.60 · De Wijngaard, Begijnhof 4, 8000 Brugge, 0477/26.56.17 · Incontri, Kolenmarktstraat 61, 1000 Brussel, 02/509.97.32 · LKD, Dijkstraat 32-34, 9200 Dendermonde, 052/20.19.76 · Carmelitana, Burgstraat 46, 9000 Gent, 09/225.48.36 · Pascali, Nederpolder 16, 9000 Gent, 09/223.40.30 · De Bron, Marktstraat 88, 8530 Harelbeke, 0477/26.56.17 · PIC, Tulpinstraat 75, 3500 Hasselt, 011/21.29.46 · Castrum Abdij Keizersberg, Mechelsestraat 202, 3000 Leuven, 016/31.00.65 · De Peerle, Frederic de Merodestraat 18, 2800 Mechelen, 015/29.84.62 · De Branding, Kerkstraat 22, 8400 Oostende, 0477/26.56.17 · Hermieuwen, Noordstraat 100, 8800 Roeselare, 051/20.15.41 · De Vlaspit, Vlasfabriekstraat 14, 1060 Sint-Gillis, 02/533.29.39 · De Oude Linden, Abdijstraat 40 c, 2260 Tongerlo, 014/53.82.13.

UIT DEN GROOTEN VOLKSKALENDER VAN PAUL VAN ZUMMEREN

Kristien VAN ZUMMEREN

Calixtus werd in de derde eeuw paus van Rome, maar hij werd vermoord zoals dat in die tijd wel vaker gebeurde. Hij is geen typische weerheilige; toch heeft hij zich niet helemaal onkundig getoond: **WORDT CALIXTUS WARME WIND GEWAAR, DAN WORDT DE ZOMER EEN DROGE TWIJFELAAR. VOELT HIJ ECHTER WARME NATTIGHEID, WORDT DE BOEREN EEN RIJKE OOGST GEWIJD.**

In Noord-Oost-Europa is de winter al veel dichterbij dan in onze streken. De Slavische volkeren vereren daar de heilige Parascevia op 14 oktober. Ze zeggen: **BRENGT MOEDERKE PARASCEVIA SLIJK, DAN VOLGT DE WINTER BINNEN VIER WEKEN TIJD.**

In onze spreuken voorspelt men het volgende: **IS OKTOBER NAT EN KOEL, DAN WORDT DE WINTER ZACHT EN ZWOEL.**

Maar: **ALS DE SLACHTMAAND BEVEN DOET, DAN IS DAT VOOR HET LANDGEWAS GOED.**

Hoe het weer in oktober ook verloopt, haast zeker moeten er deze maand enige mooie, haast zomerse dagen voorkomen. Het boerenvolk schreef dat verschijnsel vroeger toe aan de invloed van de heilige Theresia en vandaar dat de betere dagen in het midden van deze maand ook wel “Sinte-Theresia’s zomer” worden genoemd: **EEN SCHOON NAKOMERKEN, IS TREZIA’S ZOMERKEN: VIJF DAGEN ZONNESCHIJN, OM ELKEEN TE VERBLIJ’N.**